

Opmerking vooraf: dit correctieadvies vervangt het correctievoorschrift van het College voor Toetsen en Examens niet. Het officiële correctievoorschrift van het CvTE dient te allen tijde te worden gevolgd. Dit correctieadvies biedt alleen houvast bij de correctie van open vragen en de vertaling. Het is vooral bedoeld voor punten waarbij interpretatieverschillen van het correctievoorschrift tot onduidelijkheid kunnen leiden of om de reikwijdte van de opmerking in het correctievoorschrift 'woorden van overeenkomstige strekking' te illustreren.

Algemene opmerkingen:

- Een kennelijke verschrijving hoeft het antwoord niet fout te maken. Hierbij denken we aan overschrijffouten bij citaten en het niet juist spellen van namen.
- Bij de beoordeling van afwijkende citaten geldt algemene regel 3.3. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat een toevoeging aan het citaat het antwoord niet per definitie fout maakt.
- Bij de correctie van een kolon geldt dat alle punten verloren gaan als de strekking van de vertaling heel anders of volkomen fout wordt. Zie ook vakspecifieke regel 3.
- Tijdfouten zorgen voor aftrek van één scorepunt, tenzij anders vermeld in het correctievoorschrift of in het geval dat vakspecifieke regel 3 van toepassing is. Op grond van vakspecifieke regel 1 en algemene regel 6 moet eenzelfde tijdfout steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij anders vermeld in het correctievoorschrift.
- Herhalingsfouten in de vertaling, bijvoorbeeld een verkeerde betekenis van een woord, verkeerde naamval of verkeerd getal, moeten op grond van vakspecifieke regel 1 en algemene regel 6 steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij anders vermeld in het correctievoorschrift. De ernst van de fout, -1 of -2, dient bepaald te worden op grond van de vakspecifieke regels 3 en 5.
- Als in het correctievoorschrift een toevoeging tussen haakjes staat, dan is een toevoeging van een deel van de tekst tussen haakjes niet fout, tenzij het correctievoorschrift anders vermeldt.

Vraag 2

Hoewel het vervoeren in opdracht van Claudius gebeurt, is de vraag door wie de handeling uitgevoerd wordt. Dat zijn de soldaten.

Advies: reken het antwoord Claudium fout.

Vraag 3b

In de vergadering is gevraagd om enkele voorbeelden van een fout antwoord. Een antwoord zoals 'Het schip is vol' is duidelijk niet goed, omdat het een groot schip betreft en Arria in plaats van een paar slaven wil gaan. Ook het voeden van meer monden is niet correct om dezelfde reden. Er komen juist minder mensen aan boord.

Vraag 10

Advies: de stijlfiguur iuxtapositie ook goedkeuren.

Vraag 12

Hoewel een leerling zelfmoord niet expliciet noemt, kunnen we aannemen dat niet een andere wijze van sterven bedoeld wordt.

Advies: reken 'het sterven van Paetus' goed.

Vraag 14

Advies: Reken een antwoord dat niet ingaat op de functie van het woord ictus in zowel het Nederlands als het Latijn fout.

Vraag 15b

Advies: ook 'delen van de beelden' niet fout rekenen. Reken het fout indien leerlingen ingaan op beelden in de zin van tijdgeest, indruk van een periode.

Vraag 17b

Als antwoord bij het eerste punt is *ante* volgens ons correct omdat 'eerder' veronderstelt dat er een overgang in tijd is geweest. Bij het tweede punt is *illae* volgens ons goed, omdat het een contrast vormt met *istae*. Het verwijst hier duidelijk naar twee verschillende keizers. Bij het derde punt is om vergelijkbare redenen als hierboven *ante* ook goed te rekenen, mits *ante* niet ook bij het eerste punt is genoteerd. Het is echter niet mogelijk antwoorden die niet in het model vermeld staan en inhoudelijk flink afwijken van de daar genoemde antwoorden goed te rekenen. Wat wel kan, is het CvTE hiervan in kennis te stellen. De VCN geeft dit dus door aan de CvTE. Zie algemene regel 7.

Advies: volg het CV. Onze zienswijze ligt ter beoordeling bij het CvTE.

Vraag 17c

Advies: reken repetitio en metonymia goed.

Vraag 19

Omdat Plinius zichzelf ziet als een lid van de senaat/senatoriale klasse, valt *patres conscripti* goed te rekenen. Het is echter niet mogelijk antwoorden die niet in het model vermeld staan en inhoudelijk flink afwijken van de daar genoemde antwoorden goed te rekenen. Wat wel kan, is het CvTE hiervan in kennis te stellen. De VCN geeft dit dus door aan de CvTE. Zie algemene regel 7.

Advies: volg het CV. Onze zienswijze ligt ter beoordeling bij het CvTE.

Vraag 21

Superbus beschrijft het gedrag van Nero, niet zijn persoon.

Advies: reken superbus niet goed.

Vraag 23

Advies: antwoorden als 'de huidige keizer wordt geprezen door hem met een eerdere keizer te vergelijken' zijn goed.

Kolon 31

Advies: indien het als hoofdzin is vertaald: -1.

Kolon 32

Omdat 'opdat' en 'om te' als vertaling van 'ut' beide mogelijk zijn, ligt het voor de hand dat sommige leerlingen 'vragen opdat' vertalen.

Advies: reken ut vertaald als 'opdat' goed.

Kolon 38

Advies: reken videri vertaald als schijnen goed.

Kolon 39

Advies: utrum opgevat als een vorm van uter: -2.

Kolon 46

animadvertendum in illos erit.

In de vergadering online waren er twee kampen over de mogelijkheid dit als 'treed dan op tegen hen' te vertalen. De ene helft van de collega's vond dat te verdedigen, omdat de weergave met een gebiedende wijs een equivalent is van een gerundivum van verplichting. Anderen vonden dat leerlingen zo niet lieten zien, dat ze het gerundivum van verplichting herkend hebben. Omdat 'men zal moeten optreden' (een correcte weergave van het gerundivum van verplichting) dichtbij 'treed dan op' ligt, is deze laatste vertaling niet fout.

Advies: reken een gerundivum van verplichting vertaald als imperativus niet fout.